

1. Jens Blendstrup: I ondskabens have

Teksten er fra novellesamlingen Sorgens balalajka (2021). Jens Blendstrup (f. 1968) er dansk forfatter.

Lasse stak til larven med mikadopinden¹. Den vred sig. Den var sort med hvide prikker og et gult bånd på siden. Morten stirrede fascineret på larvens kamp.

- Hvor længe bor sådan en sommerfugl i en larve? spurgte Morten.

Lasse trak på skuldrene.

5 - Det er forskelligt, men jeg har engang læst at der er nogen der bor i puppen i ti år.

- Så indretter de sig nok godt, mumlede Morten.

- Hvad tænker du på?

- Ja, med plakater og klubbriks² og sådan.

10 - Er du dum eller hvad? Det er ikke andet end organer. Hjerne og nyrer, og der skal også være plads til vinger. De kræver noget særligt.

Morten nikkede kraftigt.

- Min mor siger det er det samme med engle. De bor også i pupper i himlen før de kommer ud igen og er engle.

15 Lasse smed mikadopinden fra sig og lod dyret være dyr. Den var så skrøbelig, den larve. Den mindste jordknold og den rullede om på siden med alle sine ben.

- En ting er sikker, jeg ville aldrig være larve.

Morten var i tvivl. På en måde ville han godt bo i en puppe lidt.

- Jeg har hørt de slet ikke tænker, sagde han. - De har jo travlt med at tygge blade. Og skal ikke op og i skole heller.

20 - Du er dum, sagde Lasse. - Du kan aldrig blive larve.

- Nej, nej, sagde Morten, - det ved jeg da godt.

Der var meget Morten ikke vidste som Lasse vidste. Til gengæld vidste Morten også en masse som Lasse ikke vidste. De sad lidt uden at sige noget. Så rejste de sig. Det var tid. De vidste det begge to. Morten ville godt have haft de var flere.

25 Men Lasse sagde de var de eneste der kunne tage ham ud. Bryde forbandelsen. Genoprette verden.

30 Ondskaben boede på Bellisvej. Der var et hegn foran huset. Det var et ondt hegn med hindbær der groede ind og ud mellem rafterne. Der stod en havenisse i det høje græs. Dens glade, tykke ansigt betragtede dem med en glæde som kun onde havenisser kan betragte børn.

- Prøv at mærke jorden her, sagde Lasse. - Det er ligesom den er brækket op af ondskab nedefra.

Morten lagde hånden mod jorden. Den dunkede.

- Det er fordi han styrer hele haven med sin ondskab, sagde Lasse.

35 - Er han ikke bare typograf? spurgte Morten, som havde været med skolen inde og se hvordan de satte Århus Stiftstidende op med alle mulige bogstaver i en sætteramme.

- Typograf og typograf. Han er ond, Morten. Det ved du da godt.

Morten havde mest lyst til at droppe det hele igen. Han ville meget hellere på

¹ mikadopinden: tynd, lang pind fra spillet Mikado.

² klubbriks: simpelt seng-/sofaarrangement, særligt udbredt på ungdomsværelser i 1980'erne.

40 stranden end han ville møde døden som lurede i hver eneste lupin og havestol. Men der var ikke noget at gøre. Hvis ikke Morten og Lasse tog ondskaben ud, så ville Lasses far aldrig holde op med at drikke og slå hans mor. Vi taler om forhek-
selse, sagde Lasse tit.

- Der hænger strikkepinde i loftet inde i ondskabens stue.

45 - Strikkepinde?

- Ja, det er dem han bruger når han laver voodoo på min far. Lasse havde fortalt Morten at der fandtes en dukke af alle i Risskov. De hang på bøjler i et særligt skab inde i ondskabens hus. Der var nok 400 dukker. Med tøj på som kunne gå når ondskaben pustede liv i dem.

50 Det lød så livagtigt når Lasse fortalte. Han kunne fortælle de mærkeligste ting og alligevel sige det så Morten troede på det. Det var ligesom han vendte virkeligheden på en brandvarm pande så fornuften blev svitset af. Morten havde været fanget ind fra dag et. Og alligevel var han bange. Han var altid bange når han var sammen med Lasse. Men det var en sær form for frygt. Som den kolde Nivea-
55 creme³ på huden efter en lang dag i solen. Det sved, men var nødvendigt hvis ikke huden skulle eksplodere eller koge skuldrene af. Sådan var Lasse. Iskold, men brændende, ligesom.

De sneg sig tættere på huset. En transistorradio spillede dæmpet derinde. En haveslange var rullet op i sin sorte metalholder. På muren over terrassen var der
60 muret et stykke gammelt metal ind. Det lignede ikke noget. Og så alligevel. Lasse var ikke i tvivl. Det var en af ondskabens totempæle.

- Det er bare så typisk, hviskede han. - Alt har en funktion. Alt hænger sammen. Prøv at se: Nu bløder du fra storetåen, det er fordi det er meningen du skal bløde.

- Det var bare hindbærbusken, sagde Morten.

65 - Det tror du. Hvor mange er lige hjemme på en onsdag?

- Måske er han blevet fyret.

- Eller også er han i stand til at fremmane en kopi af sig selv der går på arbejde, sagde Lasse.

Morten så det for sig. Ondskaben i kedeldragt, der udførte sine typograftering
70 som om intet var hændt. Måden han hele tiden trak sig lidt væk fra kollegerne med sine sætterammer med bogstaver for ikke at blive afsløret. Sværten der sivede ind i hans fingre fordi han ikke var af kød og blod.

Så fik Lasse øje på ondskabens kartoffelbed. Og bag det bedet med gulerødder hvor nogen, måske ondskabens kone, havde sat farvestrålende frøpakker på en
75 træpind.

- Det er fordi hun er forhekset af sin mand, så kan hun ikke huske hvad hun har sået nede i jorden.

- Min mor gør det også, indvendte Morten. - Det er for at man ikke tager fejl når planterne vokser, og alting bliver et grønt virvar.

80 - Det tror du.

I ondskabens have var blomsterne onde. Træerne hang på den særlige ondskabsfulde måde træer kan hænge hvis de mangler kærlighed. En art daskende ondskab.

³ Niveacreme: alt-i-en creme af mærket Nivea, særligt udbredt i 1980'erne.

De så ind ad ondskabens køkkenvindue. Han var der ikke. Men ondskabens kone gik rundt og satte ondt salt op på det onde bord der var dækket af en dug der havde været udsat for noget slemt. De var bange. Men de var to.

- Skal vi ikke gå hjem? peb Morten.

Lasse rystede på hovedet.

- Hvis der er noget ondskaben forventer, er det at man flygter, og så er han først over en.

De skulle stjæle fjernbetjeningen til ondskabens fjernsyn. Det var den han brugte til at forhekse kvarteret med. Når han trykkede på den, kunne han fjernstyre alle sine voodoodukker der så fjernstyrede deres mennesker. Hvert tal på fjernbetjeningen var en dukke, som var et menneske. Når han trykkede på 2, blev købmanden sindssyg og begyndte at købe ting ind han ikke kunne sælge. Det var sådan Minimagasinet var gået nedenunder og hjem. Til sidst solgte de kun fluesmækkere og solbriller som ingen ville eje fordi de var for dårligt bygget. Når han trykkede på 6, faldt fru Nilson ud af sin kørestol fordi den pludselig kørte for hurtigt. Når han trykkede på 12, skete der noget med den måde Lasses far gik på. Han blev løsere i sine bevægelser, mere uforudsigelig. Fra at være et menneske blev han en trold og kravlede op i lærketræet og råbte.

Ondskaben kunne få solen til at gå ned i en sæk, så det blev regnvejr. Han kunne ændre kvarteret. Flytte veje rundt så man forvild. Så landskabet blev et sted man ikke kendte. Uhyggeligt ligesom. Morten havde også oplevet at skolen var vendt på vrangen. Den lignede sig selv, men navnet på skolen var stavet bagfra. Han var gået ind i sin klasse, men det havde ikke været hans klasse, der var nogle helt andre derinde. Og da de vendte sig om, havde de ingen ansigter, der var kun Lasse der sad med sin hjemmestrikkede sweater i munden. Og da Lasse skulle til skoletandlæge, var der nogle andre klinikdamer end der plejede. Vi skal bore, sagde de. Og så borede de sig ned i Lasses mund. Et 30 meter dybt hul som de lyste ned i mens de sagde "Pag po Essal". Pag po.

En anden gang havde ondskaben sat tiden i hak så de hver dag var blevet sendt hjem på sommerferie. Der var den samme western med John Wayne⁴ igen og igen. Og det var kun Morten og Lasse der vidste det var den samme. Så blev ondskaben træt af det og trykkede på spoleknappen så tiden fór frem, og Lasse og Morten blev ældre og ældre indtil de var så tunge og gamle at de ikke kunne løfte deres plastiksoldater. Til sidst blev Lasse så gammel at Morten måtte samle ham sammen som sand, i en tændstikæske, og love han ville passe på ham. Og Morten havde været så gammel og svag at han rystede på hænderne, og øjnene løb i vand, og minderne havde fået ham til at græde. Fordi det var det eneste han havde tilbage. Så havde ondskaben trykket på rewind⁵, og så var de blevet børn igen. Men klogere end før. Altid klogere. Men ikke på nogen god måde.

Det var genialt. Meget ondt, men genialt. Alt det de havde set i ondskabens rige. Lasses øjne var så mørke at Morten nogle gange syntes det var en hård gammel mand der så på ham. Og selvom det mest var Lasse der havde set det, havde det påvirket Morten så meget at han var begyndt at tisse i sengen om natten. Han

⁴ John Wayne: amerikansk filmskuespiller (1907-1979), særligt kendt for sine roller som cowboy i amerikanske westernfilm.

⁵ rewind: (engelsk) spole tilbage.

drømte også nogle gange noget han kaldte vågnedrømme. Hvor virkeligheden ligesom stod på klem. Hvor han var vågen uden rigtig at være vågen. Som stod han i et saftvandsglas han ikke kunne komme ud af.

Men nu skulle det være slut. Nu skulle ondskaben en gang for alle sættes ud af kraft. Han skulle miste sin trolddomskraft, sin ondskabsmaskine. Der var kun to børn i hele verden der kunne gøre det. Og det var Morten og Lasse.

Bryggersdøren stod åben. Nogen vaskede tøj. Det onde tøj drejede rundt og rundt derinde.

Døren ind til selve huset var lukket. De lyttede længe efter tegn på aktivitet. Så åbnede de den med en knagen. En lang gang med ondskabsfulde billeder på væggen. Ondskaben som ung. Ondskaben som ældre. Ondskabens børn og hans kone. Alle så de skræmte ud, selv når de smilede så de skræmte ud.

En støvsuger lå på tværs ud for det der måtte være soveværelset. En mand lå på siden derinde. Hans daggamle skægstubbe bevægede sig når han smaskede i søvne.

- Der har vi ham, hviskede Lasse.

- Men hvorfor sover han?

- Det er fordi han samler kræfter, hviskede Lasse. - Ondskaben skal sove rigtigt meget for at være klar til sine onde planer.

Radioen lød pludseligt højere ude fra køkkenet. Døren der var gået op, så meget var sikkert. Lasse trak hurtigt Morten med sig ind på badeværelset, ind i brusekabinen og hev forhænget for. De hørte trin nu. Sutsko sat af meget tunge ben. Nu var Morten grædefærdig. Men Lasse holdt ham for munden. De hørte en mumlende samtale mellem ondskaben og sutskoene, der nok var ondskabens kone.

Noget med kamillete.

Så kom konen ud på badeværelset. Hun tændte lyset og så sig i spejlet. Hun var ældre end både Lasse og Mortens mor. Hendes halvgrå hår var sat op i en knude. Hun tog en pincet og trak et sort hår ud. Med en børste børstede hun de løse hår om bag ørerne. Så trak hun nederdelen op og satte sig på toilettet. Hun sukkede. Strålen ramte emaljen. Så stak hun hånden famlende bagud for at fange toiletrullen, drejede ansigtet og fik øje på forhænget, der bevægede sig ganske lidt. De to drenge holdt vejret. Ondskabens kone rejste sig hurtigt og hev det blomstrede gardin til side.

- Sig mig engang, hvad laver I her?!

- Ingenting, skyndte Morten sig at sige.

Hun rystede på hovedet.

- Er det ikke jer der altid holder udenfor på jeres cykler?

- Nej, det er det ikke, sagde Morten. - Det er nogle andre.

Ondskabens kone sukkede og slap forhænget. Så trådte hun et skridt tilbage så drengene kunne komme ud.

- Min mand er syg hvis I endelig vil vide det. Han har dårlig ryg. Lægerne siger det er kræft, men mig og Oluf tror det bare er en dårlig ryg. Det er det vi tror.

Hun sukkede. Men klarede så op i et smil.

- Og hvor bor sådan et par smådrenge så?

- Jeg bor på Blåmunkevej, og jeg var meget lille da vi flyttede hertil, sagde Morten, - men Lasse har vist boet her altid, har du ikke, Lasse?

Lasse kiggede rasende på ham. Nu råbte onskaben inde fra soveværelset.

- Hvad fanden foregår der, Mona?

- Vi har gæster! råbte hun kvidrende tilbage og tørrede sine hænder i håndklæ-

175 det og gik ind til ham.

- Er du da sindssyg? hviskede Lasse. - Du skal ikke tale til hende når hun er i
pagt med ham.

Morten rystede på hovedet.

- Hold nu op, Lasse. Det er bare en gammel kone. Morten vidste ikke hvor han

180 fik modet fra. Det kom bare. Han orkede ikke være bange mere. Lasse rejste sig
og så længe på sin ven.

- Så må du selv om det. Jeg går i hvert fald hjem nu.

Han tog i toiledøren, men bakkede derpå langsomt. Der stod onskaben. I hul-
lede underbukser. Med et ansigt som en gammel blodhund. Hans bare ben var tyn-

185 de. Han trak vejret tungt og satte sig på toilettet.

- Hvor er dukkerne henne? spurgte Lasse.

- Hvilken dukke? gispede onskaben.

- Dem du putter strikkepinde i som gør at folk bliver mærkelige.

- Du har vist en livlig fantasi, min dreng, sagde onskaben.

190 Han talte som et menneske, syntes Morten. Godt nok lød det mærkeligt som
om han hele tiden var ved at drukne. Men det var klart et menneske. Eller måske
onskaben som han er når nattens kølighed mangler.

- Hvis vi må få fjernbetjeningen til dit fjernsyn, så skal vi nok gå, sagde Mor-
ten. - Lasse tror det er den du styrer dukkerne med.

195 Onskaben trak vejret dybt ned i maven. Det lød som en svømmehal af uhygge-
lige væsker der boblede op. Så så den onde mand næsten muntert på sin kone og
nikkede. Onskabens kone gik ind i stuen og tog fjernbetjeningen fra bordet. Det
var en Philips⁶, grå med sorte, støvede taster.

- I må godt få den, sagde hun.

200 - Ja, hvis det bringer jer glæde, så for min skyld ingen alarm, gispede onska-
ben. - Lortet virker alligevel ikke. Så kom han til at le indtil latteren blev kvalt af
et hosteanfald.

- Men mener I det? mumlede Lasse.

- Ja, for helvede! prustede onskaben, - og stik så af med jer. Heraus des

205 Lebens⁷!

De gik ned ad indkørslen.

- Tænk, det var så let at overvinde onskaben, sagde Morten.

Han var klar over tingene ville blive bedre nu. At Lasses far ville holde op med
at dingle og klatre i træer. At tiden ville slette alle spor, så de kunne lege med

210 uden at tænke. Bare lege. Ligge på et hegn med hjertet oppe i livet, ikke fordi de
var bange, men fordi de var børn og spændt på om de nogensinde blev fundet. Og
der skulle ikke være den leg de gik hjem fra. Og der skulle ikke være det rør de
ikke turde kravle ind i. Og der skulle ikke være de mælketænder der ikke faldt ud

⁶ Philips: mærket på fjernbetjeningen. Philips er et hollandsk elektronikfirma.

⁷ Heraus des Lebens: (tysk) her i betydningen "ud med jer" (direkte oversat: "Ud med det levede liv").

af sig selv. De ville grave fjernbetjeningen ned på Gale Thorsens grund i Lystrup,
215 så meget var sikkert. Den skulle helt ned, og muligvis ville de knuse den med en
hammer inden. Og muligvis ville de spytte på den, over skulderen, som man gør
når noget ikke må ske igen. Og måske ville de slette Bellisvej fra Risskov. Og sige
den ikke fandtes. At den var lukket af en særlig port som gør man ikke kan cykle
der ved en fejl uden dækkene sprænger.

220 Det var aldrig til at sige hvornår ondskaben er helt besejret.